שאלות למבחן הארצי השנתי בשו"ע הרב – תשע"ז

1. לפי הסידור, מה הם הפרטים הנצרכים כדי לקיים "עטיפת הישמעאלים" כהלכתה?

א. כיסוי הראש עם הטלית.
ב. כריכת ב' כנפות של צד ימין סביב צווארו לאחוריו לצד שמאל, וב' כנפות של צד שמאל יהיו מלפניו מצד שמאל.
ג. צריך שיהיה מעוטף מלפניו ואחריו עד החזה.
ד. צריך לעמוד כך מעוטף לפחות כדי הילוך ד' אמות אחר הברכה.
ה. לכוון בשעת העיטוף שציוונו הקב"ה להתעטף בציצית כדי לזכור המצוות לעשותן.

2. מתי יש לברך "להתעטף בציצית"?

א. לפי השו"ע לפני התחלת העיטוף, ולפי הסידור לפני גמר העיטוף.
ב. לפי השו"ע לפני גמר העיטוף, ולפי הסידור לפני התחלת העיטוף.
ג. לפי שניהם לפני התחלת העיטוף.
ד. לפי שניהם לפני גמר העיטוף.

3. מתי אין צריכים לבדוק הציצית ולהפריד החוטים לפני הברכה (אלא סומכים על הבדיקה של אתמול)?

א. אם על-ידי כך יתבטל מתפילה בציבור.
ב. אם על-ידי כך יגרם טורח ציבור.
ג. אם בדקם אתמול לאחר התפילה לפני שהניחם בשקית.
ד. כשבדק בבוקר והסיר הטלית ובא ללובשו באותו יום.
ה. בשבת.
ו. כשלובש כמה ציציות די בבדיקה הציצית הראשונה.

4. מי שלובש או מחליף טלית קטן מיד בקומו בבוקר וידיו אינן נקיות לברך עליו בשעת לבישה, מה יעשה עם הברכה?

א. יטול ידיו וימשמש בציציותיו ויברך עליו גם אם לובש טלית גדול מיד.
ב. לפי השו"ע אם לובש הטלית גדול מיד יברך עליו ויכוון לפטור הטלית קטן, ולפי הסידור לא יברך ע"י משמוש גם אם לובש הטלית גדול לאחר זמן.
ג. לפי שניהם אין לברך על הטלית קטן ע"י משמוש אם לובש הטלית גדול לפני התפילה (אפילו לאחר זמן).

5. הפושט טליתו ביום כיפור בין מוסף למנחה ע"מ לנוח "כמה שעות" (ונשאר רק עם טלית קטן), אך בסוף נח זמן קצר בלבד, האם צריך לברך עליו כשחוזר ולובשו מיד?

א. לפי השו"ע כן, כי היה היסח הדעת. לפי הסידור לא, כי היה עליו טלית קטן.
ב. הן לפי הסידור והן לפי השו"ע אין צריך לברך, כי הטלית קטן מועיל בשעת השינה שלא יהיה היסח הדעת.
ג. הן לפי השו"ע והן לפי הסידור צריך לברך, כי בשעה שפשט חשב ללובשו רק לאחר "כמה שעות".

6. טלית של כותנה, מה דינה?

א. אם ציציותיה מצמר יכול ללובשה ולברך עליה, ואם מכותנה ילבשנה אך לא יברך עליה.
ב. אם ציציותיה מצמר לא יכול ללובשה כלל, ואם מכותנה יכול ללובשה ויברך עליה.
ג. אם ציציותיה מצמר יכול ללובשה אך לא לברך עליה, ואם מכותנה יכול גם לברך עליה.
ד. אין לה תקנה כלל.

7. מי שכפל את אחת הכנפות ותפרה בצורת עיגול, האם פטרה מן הציצית?

א. לא, וצריך להטיל הציצית על מקום הכנף הראשון.
ב. לא, וחייב להטיל הציצית על מקום העיגול.
ג. אם בדעתו להחזיר התפר לקדמותו חייב בציצית, ואם לאו פטור מן הציצית.

8. האם אפשר לכתחילה לקיים מצוות ציצית בלבישת גופיית ציצית?

א. לפי השו"ע כן, בתנאי שהגופייה תהיה פתוחה משני צידיה ברובם, לפי הסידור בנוסף לכך צריך שלא יהיו לה שרוולים.
ב. לפי השו"ע צריך שתהיה פתוחה רוב הניכר לעיניים, לפי הסידור צריך שתהיה פתוחה לגמרי.
ג. לפי שניהם ירא שמים יחמיר לעצמו שלא ללבשה.

9. באלו מן הפסולים להלן, הפסול הוא מצד הדין של "תעשה ולא מן העשוי"?
א. בגד של ג' כנפות ועשה להן ג' ציציות, ואחר כך עשה כנף רביעית והטיל בה ציצית. **ב.** הטיל חמש ציציות בחמש כנפות, והסיר אחת. **ג.** הטיל שתי ציציות בכנף אחד, והסיר אחת. **ד.** הטיל חמישה חוטים בכנף אחד, והסיר אחת. **ה.** הטיל ציצית למעלה מג' גדלים ואח"כ הורידן למטה.

א. ב, ג, ד.
ב. ב, ג, ד, ה.
ג. א, ה.
ד. א.
ה. ה.

10. מה השתנה במנהג עשיית הציצית ביום מכפי שתיקנו חכמים בזמן שהתכלת היה מצוי?

א. מניין הקשרים.
ב. מניין הקשרים והכריכות.
ג. מניין הקשרים והכריכות והחוליות.
ד. בנוסף לכל הנ"ל, אופן עשיית הכריכות, שהיום עושים אותן רק ע"י חוט אחד ארוך.

11. מהיכן לומדים שצריכים לקחת ד' חוטים ולכופלן לשניים כדי שיהיו שמונה חוטים?

א. שכתוב "גדילים" "על ארבע כנפות בסותך".
ב. שכתוב "גדילים" "על כנפי בגדיהם".
ג. שכתוב "גדילים" ו"פתיל תכלת".
ד. שכתוב "גדילים" ו"ציצית" עם שמונה חוטים (וחמישה קשרים) עולה למניין תרי"ג.

12. אלו דברים יש לעשות משום "נוי ציצית"?

א. שהרווח בין קשר לקשר יהיה שווה.
ב. שיהיה שליש גדיל ושני שליש חוטים.
ג. שיהיו הציציות ארוכות יותר מי"ב גודלים.
ד. לעשות כריכות עם חוליות.

13. מה לומדים מהפסוק "על כנפי בגדיהם"?

א. שלא לעשות הנקב למעלה משלושה גודלים משפת הבגד.
ב. שלא יעשה הנקב מתחת לשני גודלים משפת הבגד.
ג. שלא יטיל ציצית על התוספת שעושים בשפת הבגד לחיזוק.
ד. שהציציות התלויות יהיו נוטפות על כנף הבגד ולא תלויות כלפי הקרקע.
ה. לפי הסידור, גם הקשר צריך להיות למעלה מקשר גודל.

14. טלית בת ד' כנפות, מתי הוא מצווה מן התורה להטיל בה ציצית?

א. מיד בשקנה הטלית ע"מ ללובשה.
ב. בשעה שרוצה ללובשה.
ג. מיד לאחר הלבישה.
ד. ביום חול לפני שלובש ובשבת רק אחר שלובש.

15. טלית שציציותיה לא נטוו או נשזרו לשמה או שלא הוטלו בה לשמה, האם כשרה?

א. פסולה.
ב. מן הדין פסולה, אך בשעת הדחק ניתן ללובשה.
ג. בטוויה ושזירה פסולה אך בהטלה כשרה.
ד. בטוויה ושזירה פסולה, ובהטלה כשרה רק בשעת הדחק, אך לא יברך עליה.
ה. בטוויה ושזירה פסולה, ובהטלה כשרה רק בשעת הדחק ויכול גם לברך עליה.

16. האם ניתן להשתמש בטלית ותפילין של חברו שלא מדעתו (באופן אקראי), ולברך עליהן (ברכה מחוייבת)?

א. ניתן להשתמש בהם, אך לא יברך עליהם.
ב. ניתן להשתמש בהם ולברך עליהם, כי נוח לו לאדם שיעשו מצווה בממונו.
ג. בטלית ניתן להשתמש אך לא לברך, ובתפילין אף לברך.
ד. לפי השו"ע ניתן לברך גם על הטלית וגם על התפילין, אך לפי הסידור לא ניתן לברך על הטלית אא"כ אמר לו בפירוש "מתנה על מנת להחזיר".

17. האם מותר להסיר ציציות כשרות בשביל לתלות ציציות יפות יותר?

א. מותר רק אם נפסק אחד מהחוטים, אך אם הם שלמים אסור משום ביזוי מצווה.
ב. מותר גם אם כל החוטים שלמים, אבל רק להתיר ולא לחתוך.
ג. מותר להתיר וגם לחתוך ובלבד שיחתוך בשיניו ולא ע"י סכין.
ד. מותר רק להתיר, ובתנאי שיתלה את הציציות היפות בטלית מיד.

18. לפי הסידור מהו שיעור טלית קטן הנצרך למי שהגיע לגיל מצוות?

א. כ"ד גודלים מרווחים על כ"ד גודלים מרווחים, לא כולל בית הצאוור.
ב. אמה של תורה רוחב, על שתי אמות של תורה אורך, כולל בית הצאוור.
ג. אמה של תורה רוחב, ושתי אמות של תורה אורך (אמה מלפניו ואמה מלאחריו), לא כולל בית הצאוור.
ד. קצת יותר מאמה של תורה רוחב, ושתי אמות של תורה אורך (אמה מלפניו ואמה מלאחריו), לא כולל בית הצאוור.

19. על אלו מצוות שהזמן גרמא נשים יכולות לברך "וצונו"?

א. על כל מצות עשה.
ב. על כל מצות עשה, חוץ ממצות עשה שיש בהן יוהרא לנשים (כמו ציצית ותפילין).
ג. רק מצות עשה שהן חובת הגוף (כמו שופר ולולב וכיוצא בהן).

20. מדוע ראוי לישון בלילה עם טלית קטן?

א. כי על פי סוד יש מצוה בלבישת טלית קטן גם בלילה.
ב. על פי נגלה כדי שלא יהיה בבוקר ערום בלא מצוות.
ג. כדי שלא יעבור על קדושת הזוהר שלא ליגע בבוקר בבגדים לפני נטילת ידים.
ד. כדי שלא ילך בבוקר ד' אמות בלא ציצית.
ה. כדי שיזכור המצוות תמיד.

21. ממתי אפשר לברך על טלית גדול (וקטן)?

א. לפי השו"ע מעלות השחר עד השקיעה, לפי הסדור "משיכיר בין תכלת ללבן" עד תחילת השקיעה.
ב. לפי השו"ע מעלות השחר עד צאת הכוכבים, לפי הסדור משיכיר עד תחילת השקיעה.
ג. לפי השו"ע משיכיר עד צאת הכוכבים, לפי הסדור מעלות השחר עד תחילת השקיעה.

22. ציצית שנפסקה, והקפידו בעשייתן שהד' ראשים יהיו מצד אחד של הקשר, מתי היא פוסלת את הטלית?

א. כשנפסקו ג' חוטים.
ב. כשנפסק חוט אחד בתוך הגדיל.
ג. כשנפסקו לגמרי שני חוטים משני צידי הקשר.
ד. כשנפסקו לגמרי שני חוטים אפילו מצד אחד.

23. ציצית שנפסקה מהטלית מה צריך לעשות בה?

א. מן הדין יכול לזרקה באשפה, וזהמדקדק במצוות יגנוז אוה, ובעל נפש יניחנה בספר לסימניה לעשות בה מצוה אחרת.
ב. מן הדין יכול לזרקה לאשפה, בעל נפש יגנוז אותה, והמדקדק במצוות יניחנה בספר.
ג. מן הדין יכול לזורקה באשפה, המדקדק במצוות יזרקנה שלא באשפה, ובעל נפש יגנוז אותה או יניחנה בספר.

24. האם מותר להכנס לבית הקברות בטלית קטן כשהציציות נראות בחוץ?

א. אסור.
ב. אסור רק תוך ד' אמות של קבר.
ג. אסור רק כשהציציות נגררות על הקברים.

25. איזה מהלימודים להלן **<u>לא</u>** לומדים מהתיבות "אשר תבסה בה"?

א. דווקא דרך לבישה.
ב. דווקא שרוצה ללובשה.
ג. למעט שאינה עשוייה לבסות את הגוף.
ד. למעט שאינו עשוי להנאת ביסוי.
ה. שצריך להיות כולו מופשט.
ו. לרבות בעלת חמש כנפות.

26. למעשה, האם סדין או שמיכה שיש בהן ד' כנפות צריך לעגל פינה אחת מהן?

א. לפי השו"ע שמיכת צמר כן וסדין בלל לא, ולפי הסידור שמיכה כן, וסדין רק מצמר.
ב. לפי השו"ע שמיכה וסדין מצמר כן, ולפי הסידור שמיכה אפילו לא מצמר אך לא סדין אפילו מצמר.
ג. לפי השו"ע שמיכה אף לא מצמר וסדין רק מצמר, ולפי הסידור רק שמיכת צמר, וסדין בלל לא.
ד. לפי השו"ע בלל לא, ולפי הסידור רק שמיכה אף לא מצמר.

27. באלו אופנים יש להקדים הנחת תפילין לעטיפת הטלית?

א. כשהתפילין מזומנות אצלו והטלית עדיין לא.
ב. כשהתפילין מונחים גלויים ללא כיס מעל הטלית.
ג. כשנגע בכיס התפילין לפני שנגע בטלית.

28. מי שנגע בטעות תחילה בתפילין של ראש, מדוע עליו להקדים בבל זאת התפילין של יד?

א. כי כתוב "וקשרתם לאות על ידיך" ואח"כ "והיו לטטפות בין עיניך".
ב. כי כתוב "והיו לטטפות בין עיניך", ודורשים: כל זמן שבין עיניך יהיו שתים.
ג. כי כתוב "והיה לך לאות על ידך ולזכרון בין עיניך", ולא נאמר "והיו לזכרון בין עיניך".

29. במה נחלקו הפוסקים לגבי ברכת תפילין של ראש?

א. אם תקנו ברכה נפרדת נוספת על של ראש.
ב. כשהפסיק בין של יד לשל ראש, אם מברכים "להניח תפילין" על של ראש.
ג. מי שמניח של ראש לבד איזו ברכה מברך.
ד. אם מותר להפסיק כו'.

30. בהנחת תפילין של יד האם ניתן לכרוך הרצועות על התיתורא?

א. לפי השו"ע כן, לפי הסידור לא.
ב. לפי השו"ע לא, לפי הסידור כן.
ג. לפי שניהם כן.

31. שלשה פרטים נאמרו בנוגע לאופן הנחת תפילין של יד:
א. שהיו"ד של הקשר תהא צמודה לתפילין
ב. שהמעברתא תהא מונחת לצד הכתף.
ג. שיהא היו"ד של הקשר נוטה לצד הלב.
נא ציין אלו לשונות נאמרו על כל אחד מהם.

א. האי "יש ליזהר", הב' "מנהג נכון", הג' "מנהג יפה ונכון".
ב. הא' "מנהג נכון", הב' "מנהג נכון ויפה", הג' "מנהג יפה".
ג. הא' "יש ליזהר", הב' "מנהג יפה ונכון", הג' "מנהג נכון".

32. אם נשמטו התפילין ממקומן שלא מדעתו, האם צריך לברך כשמחזירן למקומן?

א. בשעת התפילה לא צריך לברך, במשך היום צריך לברך.
ב. אם נשמטו מחמת שההידוק השתחרר צריך לברך, ואם נשמטו בעודן מהודקות המנהג שלא לברך.
ג. מן הדין צריך לברך אף בשעת התפילה, והמנהג שלא לברך (בשעת התפילה).

33. בכוונת הנחת תפילין נאמרו כמה דברים:
א. יחוד שמו.
ב. יציאת מצרים.
ג. זכירת ניסים ונפלאות שעשה עמנו.
ד. אשר לו היכולת לעשות בעליונים ובתחתונים כרצונו.
ה. שעבוד המוח והלב לעבודתו ית'.
מהו העיקר מכל זה?

א. א, ב.
ב. ג.
ג. ה.
ד. א, ה.
ה. א, ב, ה.

34. מתי ניתן לחלוץ תפילין?

א. מן הדין אחר ובא לציון, מנהג העולם אחר קדיש תתקבל, ומנהג האר"י אחרי עלינו לשבח.
ב. מן הדין אחר שמו"ע, מנהג העולם אחר ובא לציון, על פי קבלה אחרי קדיש תתקבל, מנהג האר"י אחרי עלינו לשבח, ויש נוגים אחרי קדיש יתום.
ג. מן הדין אחר שמו"ע, מנהג העולם אחרי ובא למיון וקדיש תתקבל, על פי קבלה אחרי עלינו לשבח, ויש נוהגים אחרי קדיש יתום.

35. מתי ניתן להניח רק תפילין של ראש?

א. כשאין לו יד שמאל.
ב. מי שמצטער להניח על יד שמאל מחמת פציעה.
ג. כאין לו אלא תפילין של ראש.
ד. כשאין לו זמן להניח תפילין של יד מפני איחור דרכו, ואח"כ יוכל להניח את של יד.
ה. כשאין לו זמן להניח תפילין של יד מפני איחור לדרכו, אף שאח"כ לא יוכל להניח את של יד.

36. מהיכן לומדים שצריכים להניח תפילין של יד על הקיבורת דווקא?

א. משום שכתוב "ושמתם .. על לבבכם".
ב. משום שכתוב "על ידך".
ג. משום שכתוב "והיה לך לאות".

37. מי שנולד איטר יד, ואת כל מעשיו עושה ביד שמאל כולל כתיבה, אלא שכותב גם ביד ימין (שהיא היד החלשה שלו), באיזה יד יניח התפילין?

א. ביד ימין, שהיא יד כהה שלו.

ב. אם כותב כך בטבעו, יניח ביד שמאל (אף שהיא יד החזקה שלו). ואם רק הרגיל את עצמו לכתבו גם בימין, אזי יניח בימין כיון שהיא יד כהה שלו.

ג. יניח ביד שמאל (אף שהיא חזקה), כי כותב גם בימין של כל אדם.

38. אלו פרטים חסרים בסידור רבנו בפרטי הנחת תפילין של ראש ממה שכתב בשו"ע שלו?

א. מקום הנחת התפילין במקום שעושה קרחה.

ב. שצריך להדק התפילין על הראש.

ג. שצריך לשלשל הרצועות של ראש לפניו.

ד. שצריך להיזהר מחציצה גם בתפילין של ראש.

ה. שהקשר של תפילין מאחורי הרשא יהיה בגובה העורף באמצעו.

39. מה יותר חמור, שיעורו המינימלי של אורך הרצועות (של יד ושל ראש) או שיעור רוחב הרצועות?

א. בתפילין של יד האורך, בתפילין של ראש הרוחב.

ב. בשניהם האורך.

ג. כל השיעורים שווים בחומרתם.

40. אלו מהפרטים דלקמן מאריך רבנו בסידור על השו"ע?

א. בענין כיון התפילין של ראש באמצע הראש ממש.

ב. בענין היסח הדעת בתפילין.

ג. בענין הידוק התפילין של יד.

ד. בענין כוונת התפילין.

41. מה נקרא היסח הדעת גמור בתפילין?

א. שחוק וקלות ראש.

ב. לדבר דברים בטלים.

ג. להתעסק בצרכיו.

ד. שינה.

42. למעשה, איך יש להניח התפילין בתוך כיס התפילין?

א. של יד על של ראש, כדי שלא לעבור על המצוה.

ב. של ראש על של יד, כי קדושת הראש חמורה.

ג. אחד ליד השני, של יד בצד ימין ושל ראש בצד שמאל.

ד. אחד ליד השני, אך של יד קצת למעלה.

43. ממתי על מתי מותר להניח תפילין?

א. לפי השו"ע מעלות השחר עד צאת הכוכבים, לפי הסידור משיכיר את חברו עד השקיעה.

ב. לפי השו"ע משיכיר עד צאת הכוכבים, ולפי הסידור עד השקיעה.

ג. לפי שניהם מעלות השחר בלי ברכה ומשיכיר עם ברכה, עד השקיעה.

44. מי שלא הניח תפילין כל היום והתפלל ערבית עם הציבור מבעוד יום, האם יכול להניח תפילין אח"כ?

א. לא, לפי שכבר עשאו לילה.

ב. כן, כי עדין אינו זמן שכיבה.

ג. מחלוקת הפוסקים, וטוב לחוש לדעה האוסרת.

45. לדעה האוסרת להניח תפילין בחול המועד, האם מי שמניחם עובר על "בל תוסיף"?

א. אם מניחן בברכה עובר, ואם מניחן בלא ברכה אינו עובר.
ב. אם מניחן בוודאות לשם מצוה עובר, ואם מניחן מספק אינו עובר.
ג. על "בל תוסיף" אינו עובר, אבל עובר על זלזול האות של חול המועד.

46. לרש"י ולר"ת: איזו פרשה מניחים בבית החיצוני השמאלי של המניח שהוא ימין הקורא, ואיזו פרשה מניחים בבית החיצוני הימני שהוא שמאל הקורא? וכן בבית של יד, איזו פרשה כתובה בתחילת הקלף, ואיזו פרשה כתובה בסוף הקלף?

א. לרש"י קדש, והיה אם שמוע. לר"ת קדש, שמע.
ב. לרש"י והיה אם שמוע, קדש. לר"ת שמע, קדש.
ג. לרש"י והיה אם שמוע, והיה כי יביאך. לר"ת והיה כי יביאך, והיה אם שמוע.

47. למנהגנו שמניחין תפילין של ר"ת אחרי רש"י (ולא ביחד) לאיזה פרט מהדברים הבאים כן חוששים?

א. חשש ברכה לבטלה.
ב. חשש עדות שקר בק"ש.
ג. חשש בל תוסיף.
ד. להשתמש ברצועות של ר"ת בשל רש"י.

48. האם מותר להפסיק בהנחת תפילין של ר"ת בין של יד לשל ראש?

א. מותר, שהרי לא בירך.
ב. אסור בכלל, כי צריך להסמיך הנחת הראש לשל יד.
ג. מותר להפסיק רק לדברים שבקדושה.
ד. מותר להפסיק אפילו לעניית אמן של כל הברכות.
ה. לפי השו"ע מותר לענות רק קדיש, קדושה וברכו, ולפי הסידור מותר אפילו לענות אמן.

49. מתי העוסק במצוה פטור ממצוה אחרת?

א. אפילו שהמצוה השניה עוברת.
ב. כשהיא מצוה שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים.
ג. כשיכול לטרוח ולקיים שניהם ביחד.
ד. כשיכול לקיים שניהם ביחד בלי טורח.
ה. כשאינו "עוסק" במצוה אלא רק "מקיים" מצוה.

50. מה דין הציצית התלויים בטלית ורצועות הקבועות בתפילין לענין תשמיש של חול?

א. אסור, אלא אם כן עשו תנאי.
ב. בציצית מותר להשתמש אפילו ללא תנאי, וברצועות אסור בשום אופן.
ג. בציצית אסור להשתמש בהם בשום אופן, וברצועות כשהן לא עליו מותר רק על יד תנאי, וכשהן עליו אסור בשום אופן.
ד. בציצית ורצועות כשהן עליו אסור בשום אופן, וכשהן לא עליו, בציצית מותר אפילו בלא תנאי, וברצועות רק על ידי תנאי.